

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 4. heinäkuuta 2023
(OR. en)

11378/23

Toimielinten välinen asia:
2023/0195(NLE)

JUSTCIV 96
CONSOM 261
MARE 15
COMER 89
RELEX 837

SAATE

Lähettiläjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	30. kesäkuuta 2023
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2023) 343 final
Asia:	Ehdotus NEUVOSTON PÄÄTÖS Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksen New Yorkissa 7 päivänä joulukuuta 2022 hyväksymän alusten pakkomyynnin kansainvälisistä vaikutuksista tehdyn Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2023) 343 final.

Liite: COM(2023) 343 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 30.6.2023
COM(2023) 343 final

2023/0195 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

**Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksen New Yorkissa 7 päivänä joulukuuta 2022
hyväksymän alusten pakkomyynnin kansainvälisistä vaikutuksista tehdyn
Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin
puolesta**

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

- **Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet**

Meriliikenteellä on keskeinen asema kansainvälisessä kaupassa, ja arviolta yli 90 prosenttia maailmankaupasta kulkee meritse. Tämä tekee aluksista elintärkeän voimavaran, jota ilman maailmanlaajuinen kaupankäynti ei olisi mahdollista. Kun otetaan huomioon, että laivat ovat kustannustehokkain kuljetusmuoto, on kiistatonta, että merenkulku on ratkaisevan tärkeää maailman taloudelliselle kehitykselle. Toisaalta kansainvälistä merenkulkua koskeviin asioihin liittyy usein kansainvälisen yhdenmukaistamisen puutteesta johtuvia oikeudellisia vaikeuksia.

Useimmissa valtioissa, myös EU:n jäsenvaltioissa, tuomioistuimilla on nykyisin valtuudet määrätä aluksen myynnistä alukseen tai sen omistajaan kohdistuvan vaateen täyttämiseksi. Tällainen vaade esitetään tavallisesti aluksen kiinnityksen ulosmittaamiseksi (jos takaisinmaksu on laiminlyöty) tai alukseen kohdistuvan meripanttioikeuden täytöntöönpanemiseksi. Pakkomyyntiä edeltää yleensä aluksen turvaamistoimena suoritettava takavarikoiminen. Kansainvälinen yhteisö on edistynyt merkittävästi alusten turvaamistoimena suoritettavaa takavarikoimista koskevien sääntöjen yhdenmukaistamisessa, mutta alusten pakkomyyntiä koskevien sääntöjen yhdenmukaistamisessa edistyminen on ollut vähäisempää, sillä siihen sovelletaan edelleen hyvin erilaisia kansallisia lakeja. Tilanne on muuttunut sen jälkeen kun 7. joulukuuta 2022 hyväksyttiin **alusten pakkomyynnin kansainvälisiä vaikutuksia koskeva Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimus, jäljempänä 'alusten pakkomyyntiä koskeva Pekingin yleissopimus'**¹.

Yleissopimus on hyväksytty Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksen perustaman ja sen alaisuudessa toimivan Yhdistyneiden kansakuntien kansainvälisen kauppaoikeuden toimikunnan, jäljempänä 'UNCITRAL', johdolla, ja sen avulla voidaan edistää oikeusvarmuutta ja ennakoitavuutta kansainvälisellä tasolla ja EU:n tasolla siten, että luodaan alusten pakkomyynnin kansainvälisiä vaikutuksia koskeva yhdenmukainen järjestelmä.

Yleissopimus on hyväksyttävissä erilaisia oikeudellisia, sosiaalisia ja taloudellisia järjestelmiä soveltavien valtioiden näkökulmasta, ja sen hyväksyminen täydentäisi merenkulkua ja vesiliikennettä koskevaa nykyistä kansainvälistä oikeudellista kehystä ja edistäisi sopusointuisten kansainvälisten taloussuhteiden kehittymistä. Yleissopimuksen odotetaan tarjoavan oikeussuojaa pakkomyynnissä myytyjen alusten ostajille ja turvaavan samalla alusten omistajien ja velkojien edut. Tämä mahdollistetaan vahvistamalla yhtenäiset säännöt, joilla edistetään asianomaisille osapuolille suunnattua tiedottamista tulevista pakkomyynneistä ja tunnustetaan kansainvälisesti ne vaikutukset, jotka johtuvat sellaisten alusten pakkomyynnistä, jotka myydään vapaana kiinnityksistä, hypoteekistä ja kaikista oikeuksista, myös alusten rekisteröintiä varten.²

Tämä tarkoittaa, että EU:n sidosryhmät ja erityisesti mahdolliset alusten ostajat voisivat hyötyä tarpeellisesta ja riittävästä suojasta, mikä puolestaan tukisi kansainvälistä meriliikennettä ja -kauppaa. Koska yleissopimuksessa määrätään tietyistä takeista sekä

¹ A/RES/77/100: Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimus alusten pakkomyynnin kansainvälisistä vaikutuksista.

² Ks. alusten pakkomyyntiä koskevan Pekingin yleissopimuksen johdanto-osa.

tarvittavasta yhdenmukaisuudesta, avoimuudesta ja oikeusvarmuudesta, mikä mahdollistaa sen, että ostetulla aluksella voidaan käydä kauppaa vapaasti, yleissopimuksella voi olla myönteinen vaikutus aluksen myyntihintaan, joka on todennäköisesti suurempi, koska sitä ei tarvitse diskontata oikeudellisten riskien huomioon ottamiseksi. Tästä hyötyvät kaikki asianomaiset osapuolet, myös velkojat. Lisäksi yleissopimus voi antaa EU:n rahoittajille mahdollisuuden tarjota laivarahoitusta suuremmalla luottamuksella, sillä laivojen ostaminen rahoitetaan yleensä aluskiinnityksellä, jossa rahoittajan tärkein takaisinmaksuvakuus on itse laiva. Yleissopimuksella voitaisiin myös vastata merenkulkualan ja rahoitusalan kaupallisiin tarpeisiin ja siten edistää EU:n rahoitusmarkkinoiden tehostamista entisestään.

EU pyrkii jatkuvasti tukemaan monenvälisiä välineitä, jotka tukevat kaupan kasvua lisäämällä oikeusvarmuutta ja edistävät EU:n vahvempaa asemaa maailmannäyttämöllä. Komissio, jolla on EU:n edustajana tarkkailijan asema UNCITRALissa, osallistui näin ollen aktiivisesti yleissopimuksen neuvotteluprosessiin sen mahdollista allekirjoittamista ja tämän tulevan kansainvälisen järjestelmän ratifiointia silmällä pitäen. Komissio edusti EU:n etuja UNCITRALissa käytyjen neuvottelujen aikana neuvoston komissiolle antaman toimeksiannon ja neuvotteluohjeiden³ perusteella.

Alusten pakkomyyntiä koskeva Pekingin yleissopimus hyväksyttiin joulukuussa 2022, ja se on avoinna allekirjoittamista, ratifiointia tai liittymistä varten vuoden 2023 viimeiseen neljännekseen mennessä. Jos EU allekirjoittaa tämän yleissopimuksen niin kuin komissio ehdottaa (ja ratifioi sen myöhemmin), yleissopimuksessa tunnustettaisiin kansainvälisesti ne vaikutukset, jotka johtuvat sellaisten alusten pakkomyynnistä, jotka myydään vapaana kiinnityksistä, hypoteekista ja kaikista oikeuksista, myös alusten rekisteröintiä varten, yleissopimuksen allekirjoittaneiden ja ratifioineiden EU:n jäsenvaltioiden kesken sekä yleissopimuksen muiden sopimusvaltioiden kanssa.

Jäsenvaltioiden olisi allekirjoitettava yleissopimus sen jälkeen, kun unioni on allekirjoittanut sen.

Tämä ehdotus on Euroopan komission poliittisissa suuntaviivoissa (2019–2024)⁴ esitettyjen komission tavoitteiden ja erityisesti painopisteen ”Vahvempi EU maailmannäyttämöllä”⁵ mukainen. Se vastaa EU:n sitoutumista monenvälisyyteen kansainvälisissä suhteissa, ja se todennäköisesti kannustaa muita maita ja EU:n kauppakumppaneita liittymään alusten pakkomyyntiä koskevaan Pekingin yleissopimukseen.

• **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Siviili- ja kauppaoikeuden alan oikeudellinen yhteistyö on kuulunut Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä ’SEUT-sopimus’, 81 artiklan soveltamisalaan Lissabonin sopimuksen voimaantulosta lähtien. SEUT-sopimuksen 81 artiklan 2 kohdan a alakohdassa määrätään toimenpiteistä, joiden tarkoituksena on varmistaa ”jäsenvaltioiden tuomioistuinten päätösten ja muiden päätösten vastavuoroinen tunnustaminen ja täytäntöönpano”, minkä lisäksi 81 artiklan 2 kohdan c alakohta koskee jäsenvaltioissa

³ Ks. 9. ja 10. kesäkuuta 2022 pidetyn neuvoston kokouksen (oikeus- ja sisäasiat) I/A-kohtaa koskeva ilmoitus (nro 9711/22) ja ehdotus neuvoston päätökseksi (nro 9026/22) luvan antamisesta neuvottelujen aloittamiseen alusten pakkomyynnin kansainvälisiä vaikutuksia koskevasta yleissopimuksesta UNCITRALin puitteissa.

⁴ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024_fi

⁵ Samalla se tukee painopisteiden ”Ihmisten hyväksi toimiva talous” ja ”Uutta vauhtia eurooppalaiselle demokratialle” tavoitteita.

sovellettavien toimivaltaa koskevien sääntöjen yhteensopivuutta esimerkiksi silloin, kun on kyse aluksen pakkomyynnin mitätöimistä tai keskeyttämistä koskevista kanteista. SEUT-sopimuksen 81 artiklan 2 kohdan b alakohdassa määrätään myös oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltiosta toiseen. Lisäksi 81 artiklan 2 kohdan e alakohdan tarkoituksena on varmistaa ”tehokas oikeussuojan saatavuus”.

Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin neuvosto ovat oikeussuojan saatavuuden parantamista koskevan politiikkatavoitteen mukaisesti antaneet asetuksen (EU) N:o 1215/2012 tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla (uudelleenlaadittu)⁶, jossa vahvistetaan erityisesti säännöt i) tuomioistuinten toimivallasta sekä ii) jäsenvaltioissa annettujen tuomioiden nopeasta ja yksinkertaisesta tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla. Asetuksessa määritetään, minkä jäsenvaltion tuomioistuimet ovat toimivaltaisia ratkaisemaan siviili- ja kauppaoikeudellisia riita-asioita, joihin liittyy kansainvälisiä ulottuvuuksia. Lisäksi siinä säädetään, että missä tahansa jäsenvaltiossa annettu tuomio on tunnustettava muissa jäsenvaltioissa ilman eri menettelyä ja että jäsenvaltiossa annetut tuomiot ja viralliset asiakirjat, jotka ovat täytäntöönpanokelpoisia kyseisessä jäsenvaltiossa, ovat täytäntöönpanokelpoisia myös muissa jäsenvaltioissa ilman täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista. Siinä säädetään myös kahdesta lomakkeesta: tuomiota koskeva todistuslomake ja virallista asiakirjaa tai tuomioistuimessa tehtyä sovintoa koskeva todistuslomake.

Lisäksi EU:lla on hyvin kehittynyt sisäinen järjestelmä, jolla säännellään oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen rajatylittävää tiedoksiantoa jäsenvaltioiden välillä. Toukokuusta 2001 lähtien sovelletussa asiakirjojen tiedoksiantojärjestelmässä säädetään menettelystä, jossa asiakirjat annetaan tiedoksi nimettyjen ”lähettävien viranomaisten” ja ”vastaanottavien viranomaisten” kautta käyttämättä konsuliviranomaisia ja diplomaattisia edustajia, sekä muista asiakirjojen tiedoksiantotavoista. Asiakirjojen tiedoksiantoa koskevaa oikeudellisen yhteistyön järjestelmää on nykyaikaistettu oikeudenkäynti- ja muiden kuin oikeudenkäyntiin liittyvien asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa 25 päivänä marraskuuta 2020 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2020/1784⁷. Kyseisellä asetuksella otetaan käyttöön uudet säännöt, joilla pyritään parantamaan rajatylittävien oikeudenkäyntien tehokkuutta ja nopeutta hyödyntämällä digitalisaatiota ja nykyaikaisen teknologian käyttöä. Viime kädessä tavoitteena on edistää oikeussuojan saatavuutta ja oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä osapuolten kannalta.

Kansainvälisellä tasolla kansainvälistä toimivaltaa sekä tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa siviili- ja kauppaoikeuden alalla koskevia asioita käsitellään seuraavissa monenvälisissä sopimuksissa, joissa EU on osapuolena: oikeuspaikkasopimuksista vuonna 2005 tehty Haagin yleissopimus⁸, tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla vuonna 2007 tehty Luganon yleissopimus, tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla Tanskan kanssa tehty rinnakkaissopimus⁹

⁶ EUVL L 351, 20.12.2012, s. 1.

⁷ EUVL L 405, 2.12.2020, s. 40.

⁸ EUVL L 133, 29.5.2009 (liite I).

⁹ EUVL L 339, 21.12.2007, s. 3.

sekä ulkomaisten tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta vuonna 2019 tehty Haagin yleissopimus¹⁰.

Tällä hetkellä ei ole olemassa erityistä kansainvälistä kehystä, joka koskisi alusten pakkomyyntiä ja varsinkaan ulkomailla tapahtuvan alusten pakkomyynnin ja sen vaikutusten tunnustamista. Tämä tilanne aiheuttaa oikeudellista epävarmuutta, mikä ei edistä kansainvälistä kauppaa.

Alusten pakkomyyntiä koskevia sääntöjä on yritetty useita kertoja (tuloksetta) yhdenmukaistaa aluksia koskevien oikeuksien osalta, alkaen meripanttioikeutta ja aluskiinnitystä koskevien tiettyjen sääntöjen yhtenäistämisestä vuonna 1926¹¹ ja 1967¹² tehdyistä kansainvälisistä yleissopimuksista sekä vuoden 1993 turvaamistoimena suoritettavaa aluksen takavarikoimista koskevasta yleissopimuksesta¹³. Näissä kolmessa yleissopimuksessa on alusten pakkomyyntiä koskevia määräyksiä, mutta ne eivät ole saaneet laajaa hyväksyntää.

Näiden tuloksettomien yleissopimusten lisäksi monet lainkäyttöalueet ovat jo tunnustaneet ulkomailla tapahtuvan pakkomyynnin vaikutukset, mukaan luettuna niiden tarjoama muista oikeuksista vapaa omistusoikeus, esimerkiksi kansainväliseen kohteliaisuuteen (comity) perustuen. Maailmanlaajuisista monenvälistä kehystä ulkomailla tapahtuvasta alusten pakkomyynnistä aiheutuvien vaikutusten tunnustamiselle ei kuitenkaan ole olemassa.

Alusten pakkomyyntiä koskeva Pekingin yleissopimus täydentäisi siten siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa annettujen tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevaa EU:n nykyistä kehystä, kun asianomaiset jäsenvaltiot allekirjoittavat ja lopulta ratifioivat sen, sekä tätä koskevaa kansainvälistä kehystä, mikä varmistaisi alusten pakkomyynnin vaikutusten kansainvälisen tunnustamisen.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Tämä ehdotus neuvoston päätökseksi on yhdenmukainen EU:n yleisen politiikan kanssa, jonka mukaan se varmistaa, että EU:n yksinomaista ulkoista toimivaltaa kunnioitetaan kansainvälisissä yhteyksissä, liittymällä kansainvälisiin yleissopimuksiin, joihin sisältyy EU:n yksinomaiseen ulkoiseen toimivaltaan kuuluvia määräyksiä, kun sopimukseen sisältyy alueellisia taloudellisen yhdentymisen järjestöjä koskeva ns. REIO-lauseke (kuten tässä tapauksessa), jonka nojalla alueelliset taloudellisen yhdentymisen järjestöt voivat allekirjoittaa tai hyväksyä kansainvälisen välineen tai liittyä siihen, tai valtuuttamalla EU:n jäsenvaltiot tekemään niin EU:n puolesta.

Pekingin yleissopimuksen 18 artiklan 4 kohtaan sisältyvällä irtautumislausekkeella varmistetaan sujuva yhteys EU:n säädösten ja yleissopimuksen välillä ja turvataan mahdollisuuksien mukaan ja tarvittaessa nykyisten tai tulevien unionin säädösten, erityisesti Bryssel I a -asetuksen ja asiakirjojen tiedoksiantoa koskevan asetuksen sääntöjen soveltaminen. Irtautumislausekkeella varmistetaan erityisesti, että yleissopimus ei vaikuta EU:n toimivaltasääntöihin, jotka koskevat tuomioiden täytäntöönpanoon liittyviä menettelyjä jäsenvaltioiden välillä. Irtautumislausekkeen pitäisi myös varmistaa, että kun on annettava

¹⁰ EUVL L 187, 14.7.2022, s. 4 (neuvoston pääsihteeristö julkaisee yleissopimuksen voimaantulopäivän *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*).

¹¹ Tehty Brysselissä 10. huhtikuuta 1926.

¹² Tehty Brysselissä 27. toukokuuta 1967.

¹³ Hyväksytty Yhdistyneiden kansakuntien ja Kansainvälisen merenkulkujärjestön diplomaattikokouksessa 12. maaliskuuta 1999.

tiedoksi asiakirja, jonka vastaanottajan (tai vastaanottajien) kotipaikka on EU:n alueella, lähettävän ja vastaanottavan valtion välillä sovelletaan asiakirjojen tiedoksiantoa koskevia EU:n sääntöjä.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

• Oikeusperusta

Tämä ehdotus neuvoston päätökseksi perustuu SEUT-sopimuksen 81 artiklan 2 kohdan a ja b alakohtaan yhdessä sen 218 artiklan 5 kohdan kanssa, sillä alusten pakkomyyntiä koskeva Pekingin yleissopimus on kansainvälinen väline. Siviili- ja kauppaoikeuden alan oikeudellisesta yhteistyöstä määrätään SEUT-sopimuksen 81 artiklassa, joka on siten EU:n toimivallan oikeusperusta tällä alalla.

SEUT-sopimuksen 3 artiklan 2 kohdan perusteella eräät alusten pakkomyyntiä koskevan Pekingin yleissopimuksen määräykset kuuluvat EU:n yksinomaisen ulkoisen toimivallan soveltamisalaan, sillä ne voivat ”vaikuttaa yhteisiin sääntöihin tai muuttaa niiden ulottuvuutta”.

Alusten pakkomyyntiä koskeva Pekingin yleissopimus sisältää toimivaltaa koskevia määräyksiä, jotka voivat vaikuttaa tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla annetun asetuksen (EU) N:o 1215/2012¹⁴ soveltamiseen (eli alusten pakkomyyntiä koskevan Pekingin yleissopimuksen 9 artikla ”Toimivalta estää ja keskeyttää pakkomyynti”).

Yleissopimus sisältää myös alusten pakkomyyntiä koskevan ilmoituksen tiedoksiantoa koskevia määräyksiä, jotka voivat vaikuttaa oikeudenkäynti- ja muiden kuin oikeudenkäyntiin liittyvien asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa 25 päivänä marraskuuta 2020 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/1784¹⁵ soveltamiseen (eli alusten pakkomyyntiä koskevan Pekingin yleissopimuksen 4 artikla ”Ilmoitus pakkomyynnistä”).

• Selitykset Euroopan unionin yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvista asioista

Alusten pakkomyyntiä koskevan Pekingin yleissopimuksen 18 artiklan 2 kohdassa (alueellisten taloudellisen yhdentymisen järjestöjen osallistuminen) edellytetään, että EU antaa yleissopimuksen allekirjoittaessaan tallettajalle selityksen, jossa yksilöidään ne yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvat asiat, joiden osalta sen jäsenvaltiot ovat siirtäneet toimivallan EU:lle.

Selitys on tämän ehdotuksen liitteenä.

• Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)

Ei sovelleta

¹⁴ EUVL L 351, 20.12.2012, s. 1.

¹⁵ EUVL L 405, 2.12.2020, s. 40–78.

- **Suhteellisuusperiaate**

Ehdotuksen tavoitteena on i) parantaa oikeussuojakeinojen saatavuutta EU:n osapuolten kannalta varmistamalla, että ulkomailla tehtyjen alusten pakkomyyntien vaikutukset tunnustetaan, ja ii) lisätä kansainvälisiin liiketoimiin osallistuvien yritysten ja kansalaisten oikeusvarmuutta. Samalla yleissopimus voi vähentää kustannuksia ja lyhentää menettelyjen kestoja rajatylittävissä oikeudenkäynneissä.

Nämä tavoitteet voidaan saavuttaa ainoastaan noudattamalla järjestelmää, jossa on sellaiset yhtenäiset säännöt, joilla edistetään asianomaisille osapuolille suunnattua tiedottamista tulevista pakkomyynneistä ja tunnustetaan kansainvälisesti vaikutukset, jotka johtuvat sellaisten alusten pakkomyynnistä, jotka myydään vapaana kiinnityksistä, hypoteekistä ja kaikista oikeuksista, myös alusten rekisteröintiä varten. Alusten pakkomyyntiä koskevalla Pekingin yleissopimuksella otetaan käyttöön tällainen järjestelmä.

EU:n tason yksipuolisilla toimilla ei saavutettaisi näitä tavoitteita, sillä niillä ei voitaisi varmistaa, että EU:ssa toteutettujen alusten pakkomyyntien vaikutukset tunnustetaan EU:n ulkopuolisissa maissa, joissa pakkomyynnillä myyty alus voidaan rekisteröidä. Näin ei vältettäisi ongelmia, jotka johtuvat kansainvälisissä yhteyksissä vallitsevasta nykytilanteesta eli siitä, että ei ole sovittu säännöistä, jotka koskisivat alusten muista oikeuksista vapaiden omistusoikeuksien tunnustamista pakkomyynnin perusteella, ja tästä johtuvasta oikeusvarmuuden puutteesta.

Alusten pakkomyyntiä koskevan Pekingin yleissopimuksen kaltaisen monenvälisen kehityksen allekirjoittaminen olisi tehokkaampaa kuin kahdenvälisten neuvottelujen aloittaminen EU:n ulkopuolisten valtioiden kanssa. Riippuen siitä, kuinka monta valtiota liittyy yleissopimukseen, sillä varmistettaisiin yhteinen oikeudellinen kehys alusten pakkomyynnin vaikutusten tunnustamista varten riippumatta siitä, missä tällainen myynti tapahtuu. Sillä varmistettaisiin myös yksi yhteinen oikeudellinen kehys EU:n kansalaisille ja yrityksille, jotka hakevat EU:n ulkopuolisissa valtioissa ja EU:ssa tapahtuvalla pakkomyynnillä hankitun aluksen muista oikeuksista vapaan omistusoikeuden tunnustamista.

Tässä ehdotuksessa ei ylitetä tavoitetta varmistaa, että EU:n yksinomaista ulkoista toimivaltaa kunnioitetaan alusten pakkomyyntiä koskevan Pekingin yleissopimuksen tiettyjen määräysten osalta ja että yleissopimus ei estä unionin oikeuden soveltamista EU:n jäsenvaltioiden välillä.

- **Toimintatavan valinta**

Ei sovelleta

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTIEN TULOKSET

- **Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Ei sovelleta

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Siitä lähtien, kun UNCITRAL kutsui koolle ensimmäisen alusten pakkomyynnin välineluonnosta koskevan valmistelukokouksen toukokuussa 2019, jäsenvaltioille on

tiedotettu säännöllisesti ja niitä on kuultu neuvoston yksityisoikeustyöryhmässä (yleiset kysymykset) eri vaihtoehtoista ja EU:n kantaan liittyvistä koordinoituista linjauksista UNCITRALin työryhmän VI (alusten pakkomyynti) keskustelujen puitteissa. Lisäksi jäsenvaltioiden edustajia on kuultu säännöllisesti paikan päällä Wienissä ja New Yorkissa työryhmän istuntojen aikana. Komissio raportoi kunkin UNCITRALin istunnon jälkeen työryhmän VI istuntojen tuloksista neuvoston yksityisoikeustyöryhmässä (yleiset kysymykset).

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Alusten pakkomyyntiä koskevasta Pekingin yleissopimuksesta neuvoteltaessa komissio on johdonmukaisesti ja täysin avoimesti kuullut jäsenvaltioiden alan asiantuntijoita ja käyttänyt heidän asiantuntemustaan.

Lisäksi komissio on tukeutunut työssään siihen asiantuntemukseen, joka kerättiin neuvoston puheenjohtajavaltiona toimineen Kroatian 7. syyskuuta 2020 järjestämässä keskustelutilaisuudessa, jossa käsiteltiin alusten pakkomyyntiä koskevan tulevan kansainvälisen välineen valmisteluun liittyviä kysymyksiä. Keskustelutilaisuuden paneeli koostui useista merioikeuden ja erityisesti alusten pakkomyynnin kansainvälisistä asiantuntijoista, ja siihen osallistui laaja joukko merenkulkualan sekä kansainvälisen kaupan ja rahoituksen alan toimijoita.

Sidosryhmiltä saatu palaute vastauksena pyyntöön esittää näkemyksiä siitä, miten komissio on ymmärtänyt ongelman, ja UNCITRALin hankkeessa esitetyistä mahdollisista ratkaisuksista, on ollut erittäin hyödyllistä komission työn kannalta.

Yleissopimuksen yhteydessä UNCITRALin työryhmässä VI työskennelleet jäsenvaltioiden valtuuskunnat koostuivat asiantuntijoista, joihin kuului myös tutkijoita ja valtion virkamiehiä.

Maailmanlaajuisen merenkulkualan edustajien kuulemiset, joihin komissio osallistui aktiivisesti kansainvälisen merioikeusliiton (Comité Maritime International, CMI) vuoden 2022 konferenssissa (18.–21. lokakuuta 2022 Antwerpenissa, Belgiassa), osoittivat, että alusten pakkomyyntiä koskeva Pekingin yleissopimus herätti yleistä kiinnostusta ja vahvaa kannatusta.

Lisäksi komissio on käyttänyt tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta EU:n tasolla saatua laajamittaista asiantuntemusta, joka perustuu tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla annettuun asetukseen (EU) N:o 1215/2012 ja sitä edeltäneeseen tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla annettuun asetukseen (EU) N:o 44/2001¹⁶, joka oli puolestaan tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla vuonna 1968 tehdyn Brysselin yleissopimuksen¹⁷ seuraaja. Euroopan unionin tuomioistuin on antanut laajaa ohjeistusta näiden välineiden tulkinnasta ja soveltamisesta.

- **Vaikutustenarviointi**

Tähän ehdotukseen ei liity vaikutustenarviointia.

¹⁶ EYVL L 12, 16.1.2001, s. 1–23.

¹⁷ EYVL L 299, 31.12.1972, s. 32–42.

Kuten edellä todetaan, jäsenvaltioiden asiantuntijoita ja koko merenkulkualaa on kuitenkin kuultu tiiviisti ennen yleissopimusluonnosta koskevan työn aloittamista. Lisäksi Maltan pääkaupungissa Vallettassa järjestettiin 27. helmikuuta 2018 korkean tason keskustelutilaisuus, jossa alkuperäinen ehdotusluonnos alusten pakkomyyntiä koskevaksi yleissopimukseksi sai tukea kansainväliseltä merenkulkualalta, muun muassa Baltic and International Maritime Councilin (BIMCO), International Transport Workers Federationin (ITF) ja Federation of National Associations of Ship Brokers and Agentsin (FONASBA) edustajilta, sekä alusten rahoittajilta, alusten omistajilta, polttoaineiden toimittajilta, alusten korjaajilta, satamaviranomaisilta ja alusrekistereiltä.

Sveitsin hallitus laati myös yksityiskohtaisen asiakirjan¹⁸, joka sisälsi korkean tason keskustelutilaisuuden tulokset ja päätelmät ja josta UNCITRAL-toimikunta keskusteli ja jonka se käsitteli asianmukaisesti 51. istunnossaan (25. kesäkuuta–13. heinäkuuta 2018 New Yorkissa).

Nämä kuulemiset ja työ jatkuivat koko UNCITRALin neuvotteluprosessin ajan sekä EU:n tasolla että kansainvälisesti.

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Ei sovelleta

- **Perusoikeudet**

Tällä edotuksella pyritään parantamaan EU:n yritysten ja kansalaisten oikeussuojakeinoja ja helpottamaan niiden saatavuutta, sillä alusten pakkomyynnin vaikutusten kansainvälistä tunnustamista koskeva oikeudellinen kehys edistää pakkomyyntiin liittyvän menettelyn asianmukaisuutta ja varmistaa, että kaikilla osapuolilla, joita asia koskee, on mahdollisuus puolustaa oikeuksiaan.

Lisäksi alusten pakkomyyntiä koskeva Pekingin yleissopimus parantaa vilpittömässä mielessä toimivien velkojen, jotka yleensä pyrkivät maksimoimaan saatavansa, suojaa ja oikeussuojakeinoja. Tämä vastaa jossain määrin Bryssel I a -asetuksessa vahvistettuja EU:n sisäisiä sääntöjä, jotka koskevat tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa, sekä asiakirjojen tiedoksiantoa koskevia sääntöjä, jotka on vahvistettu asiakirjojen tiedoksiantoa koskevassa asetuksessa ja sen uudelleenlaaditussa tekstissä.

Yleissopimukseen sisältyvät mahdollisuudet esittää vaatimus tai hakemus, jonka tarkoituksena on välttää kyseisessä valtiossa suoritettava aluksen pakkomyynti, joka antaa alukseen muista oikeuksista vapaan omistusoikeuden, tai keskeyttää sen vaikutukset (9 artikla ”Toimivalta estää ja keskeyttää pakkomyynti”), ja yleissopimukseen sisältyvä oikeusjärjestyksen perusteita koskeva määräys (10 artikla ”Olosuhteet, joissa pakkomyynnillä ei ole kansainvälistä vaikutusta”) ovat EU:n perusoikeuksien ja menettelyllisen oikeudenmukaisuuden periaatteiden sekä sen valtion oikeusjärjestyksen mukaisia, jossa pakkomyynnin vaikutusten tunnustamista haetaan. Näin voidaan varmistaa, että perusoikeuksia, kuten oikeutta puolustukseen tai oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin, noudatetaan asianmukaisesti EU:n ulkopuolisessa maassa.

¹⁸ Asiakirjan A/CN.9/WG.VI/WP.81 liite II (<https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/LTD/V19/008/27/PDF/V1900827.pdf?OpenElement>).

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ei sovelleta

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Ei sovelleta

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

Ei sovelleta

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

**Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksen New Yorkissa 7 päivänä joulukuuta 2022
hyväksymän alusten pakkomyynnin kansainvälisistä vaikutuksista tehdyn
Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin
puolesta**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 81 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdan yhdessä sen 218 artiklan 5 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Neuvosto valtuutti 23 päivänä toukokuuta 2022 komission aloittamaan neuvottelut alusten pakkomyynnin kansainvälisiä vaikutuksia koskevasta yleissopimuksesta. Neuvottelut saatiin onnistuneesti päätökseen, kun Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokous hyväksyi yleissopimuksen tekstin New Yorkissa 7 päivänä joulukuuta 2022.
- (2) Alusten pakkomyynnin kansainvälisistä vaikutuksista tehdyllä Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksella, jäljempänä 'alusten pakkomyyntiä koskeva Pekingin yleissopimus', jonka Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokous hyväksyi New Yorkissa 7 päivänä joulukuuta 2022, vahvistetaan merenkulkua ja vesiliikennettä koskevaa nykyistä kansainvälistä oikeudellista kehystä ja edistetään sopusointuisten kansainvälisten taloussuhteiden kehittämistä. Näin ollen on toivottavaa, että tämän välineen määräyksiä aletaan soveltaa mahdollisimman pian.
- (3) Euroopan unioni on ryhtynyt luomaan yhteistä oikeudenkäyttöaluetta, joka perustuu oikeuden päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaatteelle. Tässä yhteydessä unionin lainsäätäjä on antanut muun muassa tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12 päivänä joulukuuta 2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012¹⁹ ja oikeudenkäynti- ja muiden kuin oikeudenkäyntiin liittyvien asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa 25 päivänä marraskuuta 2020 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/1784²⁰.

¹⁹ EUVL L 351, 20.12.2012, s. 1.

²⁰ EUVL L 405, 2.12.2020, s. 40.

- (4) Osa alusten pakkomyyntiä koskevassa Pekingin yleissopimuksessa käsitellyistä asioista vaikuttaa asetukseen (EU) N:o 1215/2012 ja asetukseen (EU) 2020/1784. Unionilla on sen vuoksi yksinomainen toimivalta näissä asioissa, kun taas muut alusten pakkomyyntiä koskevassa Pekingin yleissopimuksessa käsitellyt asiat eivät kuulu tämän toimivallan soveltamisalaan.
- (5) Jäsenvaltioiden olisi allekirjoitettava alusten pakkomyyntiä koskeva Pekingin yleissopimus, jotta voidaan varmistaa yleissopimuksen täysi soveltaminen unionin ja kolmansien valtioiden välillä.
- (6) Alusten pakkomyyntiä koskevan Pekingin yleissopimuksen 18 artiklan 1 kohdassa määrätään, että alueelliset taloudellisen yhdentymisen järjestöt, joilla on toimivaltaa tietyissä alusten pakkomyyntiä koskevan Pekingin yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa, voivat allekirjoittaa tai hyväksyä yleissopimuksen tai liittyä siihen.
- (7) Alusten pakkomyyntiä koskevan Pekingin yleissopimuksen 18 artiklan 2 kohdassa määrätään, että alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestön on annettava yleissopimuksen allekirjoituksen tai hyväksymisen tai siihen liittymisen yhteydessä selitys, jossa täsmennetään ne kyseisen yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvat asiat, joita koskevan toimivallan kyseisen järjestön jäsenvaltiot ovat siirtäneet asianomaiselle järjestölle. Unionin olisi näin ollen annettava tällainen selitys, kun se allekirjoittaa alusten pakkomyyntiä koskevan Pekingin yleissopimuksen.
- (8) Sen vuoksi alusten pakkomyyntiä koskeva Pekingin yleissopimus olisi allekirjoitettava unionin puolesta sillä varauksella, että sen tekeminen saatetaan päätökseen myöhemmin ja siihen liitetty selitys hyväksytään.
- (9) [Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevan 3 artiklan mukaisesti Irlanti on ilmoittanut haluavansa osallistua tämän päätöksen hyväksymiseen ja soveltamiseen.]

TAI

[Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Irlanti ei osallistu tämän päätöksen hyväksymiseen, päätös ei sido Irlantia eikä sitä sovelleta Irlantiin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mainitun pöytäkirjan 4 artiklan soveltamista.]

- (10) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän päätöksen hyväksymiseen, päätös ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Annetaan lupa allekirjoittaa Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksen New Yorkissa 7 päivänä joulukuuta 2022 hyväksymä alusten pakkomyynnin kansainvälisistä vaikutuksista tehty Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimus, jäljempänä 'alusten pakkomyyntiä koskeva Pekingin yleissopimus', unionin puolesta sillä varauksella, että sen tekeminen saatetaan päätökseen.

Alusten pakkomyyntiä koskevan Pekingin yleissopimuksen teksti on liitetty tähän päätökseen.

2 artikla

Hyväksytään unionin puolesta tähän päätökseen liitetty selitys. Unioni antaa alusten pakkomyyntiä koskevan Pekingin yleissopimuksen allekirjoittamisen yhteydessä tähän päätökseen liitetyn selityksen alusten pakkomyyntiä koskevan Pekingin yleissopimuksen 18 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

3 artikla

Neuvosto valtuuttaa komission nimeämään henkilön, jolla on täydet valtuudet allekirjoittaa yleissopimus unionin puolesta sillä varauksella, että sen tekeminen saatetaan päätökseen.

4 artikla

Tämä päätös tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
[...]